

Finans- og skattepolitikk i EU

Rapport fra finansrådene Astrid Erlingsen og Lars-Erik Østby ved EU-delegasjonen.

Mars 2014

Innhold

I	ØKONOMI	2
	<i>Finansministtermøtene i februar og mars.....</i>	<i>2</i>
	Eurogruppen	2
	ECOFIN	4
	<i>Proessen om SRM/SRF.....</i>	<i>4</i>
	<i>Europaparlamentet om Troikaens virksomhet</i>	<i>6</i>
	<i>Europakommisjonens rapport om makroubalanser</i>	<i>8</i>
II	SKATT	9
	<i>Endringer i sparedirektivet – snart slutt for banksekretessen i EU?</i>	<i>9</i>
	Nye takter fra Østerrike og Luxembourg	9
	Mot godkjenning i neste Rådsformasjon.....	10
	OECD som premissleverandør	11
	<i>Drøftelser av omgåelsesklausul i mor-/datterdirektivet utsatt</i>	<i>11</i>
	<i>Differensiert arbeidsgiveravgift – notifikasjon om ny ordning</i>	<i>12</i>
	Nye kommuner inn, enkelte sektorer ut.....	12
	Hva er energi?	12
	Landbruk – utenfor EØS-avtalen, innenfor differensieringen.....	13

I ØKONOMI

Finansministtermøtene i februar og mars

Eurogruppen

Februarmøtet 17.2.14

Det var ikke lagt opp til konklusjoner på møtet i februar, som ble brukt som forberedelse til senere møter. Det gjaldt blant annet rammeverket for direkte rekapitalisering av banker, som eurogruppen har diskutert jevnlig siden sist sommer, men hvor det ennå ikke er endelig konkludert. Det ble uttrykt en ambisjon om å fullføre arbeidet helst innen møtet i Eurogruppen i mars. Det ble dessuten holdt et eget møte med noe utvidet deltakelse, både fra ministre utenfor eurosone-landene og observatører fra Europaparlamentet, for å utveksle synspunkter om *Single Resolution Mechanism* (SRM) og Rådets ambisjoner om å etablere en mellomstatlig avtale (*Intergovernmental Agreement*, IGA) for fondet som skal bygges opp for krisehåndtering av banker (SRF). Heller ikke her skulle det dras konklusjoner, men møtet var en forberedelse til drøftingen av dette temaet på ECOFIN-møtet dagen etter. *Det vises til eget avsnitt nedenfor om SRM/SRF-prosessen.*

Under den tradisjonelle gjennomgangen av den økonomiske utviklingen i eurosone var det bare Hellas og Kypros som ble drøftet særskilt. Reformene på Kypros er «on track» og en er godt på veg med å stabilisere finansielle sektor. Det ble varslet at Troikaen var rede til å vende tilbake til Athen innen kort tid for å videreføre 4. review av det nåværende programmet for Hellas (gjenstår utløsning av potensielt 10,1 mrd. euro). Troikaen gjenopptok denne gjennomgangen etter lang tids pause i uke 9. Men både presidenten i Eurogruppen Dijsselbloem og kommissær Rehn sa i forbindelse med møtet at mye gjensto for å komme videre, og at en ny runde i Athen ikke er noen garanti for at det raskt også vil kunne oppnås enighet om reformtempoet og utsiktene for de offentlige finansene. I beste fall kunne en håpe på en konklusjon innen utgangen av mars. Spørsmålene om håndteringen av *fiscal gaps* i Hellas både for 2. halvår 2014 og for 2015/2016 vil antakelig skyves på til over sommeren. Etter møtet er det offentliggjort en rapport om status for den greske banksektoren som den greske sentralbanken og det private selskapet BlackRock har gjennomført. Det gjestående kapitalbehovet for den greske banksektoren ble anslått til 6 mrd. euro. IMF har tidligere anslått behovet til rundt 20 mrd. euro, og uttalelser fra Troikaen antyder at tallet på 6 mrd. bygger på alt for optimistiske forutsetninger om inntjeningen i de greske bankene. Uenigheten går direkte inn i diskusjonen om hvorvidt Hellas etter hvert vil behøve en tredje krisepakke/bail out.

Her er Dijsselbloems [oppsummering](#) etter møtet i Eurogruppen og [pressemeldingen](#) om Troikaens 3. review av Kypros.

Møter vår 2014

Mars

20. - 21. Møte i Det europeiske råd

April

1. -2. Uformelt møte i ECOFIN

Mai

5. Møte i Eurogruppen

6. Møte i ECOFIN

15. - 16. Møte i Det europeiske råd (tbc)

Juni

19. Møte i Eurogruppen

20. Møte i ECOFIN

26. - 27. Møte i Det europeiske råd

Marsmøtet 10.3.14

Ut over diskusjonene om bankunionen, jf. *egget avsnitt nedenfor*, ble følgende temaer behandlet på møtet:

- Kypros: Det ble også denne gangen sendt ut et statement om Kypros etter møtet, som gjentar at Troikaen er tilfreds med utviklingen. Eurogruppen slutter seg til anbefaling om at neste lånetransje i støtteprogrammet kan utløses i april.
- Portugal: Eurogruppen drøftet tilpasningsprogrammet på bakgrunn av Troikaens 11. review som forelå 28. februar. Troikaens vurderinger av gjennomføringen av reformene i Portugal er gjennomgående positive. Det nåværende støtteprogrammet sluttføres i mai, og innen den tid skal det gjennomføres en 12. og siste review. Endelig drøfting av exit-strategien for Portugal skal skje på møtet i april.
- Hellas: Etter at Troikaen vendte tilbake til Athen for et par uker siden, har det vært en viss framgang i drøftingene med greske myndigheter på noen områder. Nok til at Dijsselbloem var mer optimistisk nå til at det vil bli mulig å konkludere den 11. troika-runden om kort tid og at det deretter kan fattes beslutninger i Eurogruppen i april, slik at utløsning av neste lånetransje kan skje i tide i mai. På direkte konkrete spørsmål under pressekonferansen innrømmet like vel både Dijsselbloem og Rehn at det er gjenstående uenigheter - både om banksektoren, reformprogrammet og budsjettspørsmål.
- Endelig runde om direkte rekapitalisering av banker og beslutning om rammeverk for dette skyves til april.
- Møtet ble også brukt til å vurdere den økonomiske situasjonen i eurosonen og eventuelle konsekvenser for *Excessive Deficit*-prosedyrene, som flere av landene fremdeles er underlagt, etter at Kommisjonen la fram sine oppdaterte makroprognoser ([Winter Forecast](#)) i slutten av februar.

Her er [statement'et](#) om Kypros, [pressemelding](#) fra Kommisjonen om 11. review av Portugal og Dijsselbloems [oppsummering](#) på pressekonferansen etter møtet i Eurogruppen.

President for Eurogruppen, Jeroen Dijsselbloem, omringet av journalister i forbindelse med møtet i Eurogruppen 10. mars. Foto: Rådet for den europeiske union.

ECOFIN

Februarmøtet 18.2.14

Det ble trukket konklusjoner knyttet til Kommisjonens Annual Growth Survey og Alert Mechanism Report. Rådet sluttet seg som ventet til Kommisjonens overordnede vurderinger, prioriteringer og anbefalinger i AGS og det opplegget Kommisjonen tilrår i AMR for å vurdere og takle makroubalanser. Likevel kommenterte Rådet særskilt at det var rom for forbedringer i landenes sammensetning av skattetiltak og budsjettkutt for å understøtte vekst, samt at en bør etterstrebe en mer koordinert implementering av strukturreformer mellom landene.

Begge rapportene er som kjent grunnlag for senere oppfølging og er basis for de landspesifikke tilrådingene som en skal komme fram til i den felles planprosessen fram til sommeren. Her er de relevante pressemeldingene om konklusjonene om henholdsvis [AGS](#) og [AMR](#) etter ECOFIN-møtet.

Finansministrene ble også briefet av den europeiske sentralbanken, ved visepresident Vitor Constancio, om status i forberedelsene for etableringen av SSM til høsten. Her er linker til ESBs [kvartalsrapport](#) om dette og til den komplette [pressemeldingen](#) fra ECOFIN-møtet.

Marsmøtet 11.3.14

De viktigste drøftingene på dette ECOFIN-møtet gjaldt SRM/SRF i forbindelse med bankunionen og Sparedirektivet. *Det vises til egne avsnitt om dette nedenfor.*

Ut over dette foreligger det svært lite konklusjoner fra dette møtet selv om flere ytterligere temaer var på dagsorden, herunder:

- *Ex ante*-koordinering av store økonomiske reformer. Temaet er en oppfølging fra tidligere DER-møter, senest i juni 2013. Kommisjonen har imidlertid ennå ikke lagt fram noe konkret forslag til hvordan en slik koordinering skal tilrettelegges og hvilke reformer den bør omfatte. Ambisjonen har vært å operasjonalisere og integrere dette i framtidige planprosesser (Det europeiske semester).
- Forberedelse til DER-møtet senere i måneden: Ministrene utvekslet synspunkter om økonomiske aspekter av EU's klima- og energipolitikk 2030. Bakgrunnen er en meddelelse (*communication*) fra Kommisjonen i slutten av januar om hva en har oppnådd hittil for å nå EUs målsettinger på området innen 2020, samt en ramme for politikken videre fram mot 2030.
- Briefinger etter G20-møtet for økonomi- og finansministre og sentralbanksjefer i februar.

Her er den samlede [pressemeldingen](#) etter ECOFIN-møtet.

Prosessen om SRM/SRF

Trilogforhandlingene om det siste og kanskje viktigste enkeltelementet i den planlagte bankunionen i EU har pågått siden januar. Det dreier seg om opprettelsen av den sentrale myndigheten for krisehåndtering av banker (Single Resolution Mechanism, SRM) og herunder også etablering av det felles krisefondet (Single Resolution Fund, SRF) som skal bygges opp gjennom bidrag fra næringen. Det har vært stor avstand mellom Parlamentet og Rådet på flere områder. Dette gjelder bl.a. beslutningsprosedyrer, hvem som skal kunne sette i gang en krisehåndtering, hvem som skal ha den avgjørende beslutningsmyndigheten, byrdefordeling for kostnadene når en bank er i krise, og ikke minst Rådets ambisjon om å etablere fondet og bruken av det gjennom en mellomstatlig avtale (Intergovernmental Agreement, IGA). *Jf. omtale av Parlamentets posisjoner i Økonominytt nr. 1/2014.* Forhandlingene har derfor vært fastlåst, og tiden begynner å bli knapp dersom en skal oppnå enighet i tide før EU-valgene i mai. Dersom dette ikke skjer kan opprettelsen av bankunionen bli betydelig forsinket.

I forbindelse med møtene i Eurogruppen både i februar og mars har det blitt avholdt egne utvidete møter om IGA med deltakelse også fra finansministre utenfor eurosone og med observatører fra Parlamentet. Disse har også vært forberedelser til ECOFIN-møtene, hvor i tillegg resten av SRM-problemstillingene har blitt drøftet.

Til tross for den overordnede enigheten på ECOFIN-møtet i desember i fjor om dette, har det i tillegg vært behov for å avklare og presisere flere av temaene ytterligere internt i ECOFIN - også i lys av EPs krasse kritikk mot deler av Rådets holdning.

Rapportene fra møtene i Eurogruppen og ECOFIN sier at det fremdeles har vært uavklarte problemstillinger mellom finansministrene om en rekke problemstillinger. I første rekke gjelder dette 1) Finansieringen av kostnadene ved krisehåndtering, herunder tempoet i oppbyggingen av det felles fondet som skal bygges opp med bidrag fra næringen, 2) Spørsmålet om långivning mellom nasjonale fond i oppbyggingsfasen og før disse slås sammen til et felles fond, 3) Spørsmålet om *bridge financing* i tilfeller eller på tidspunkter hvor fondet/fondene ikke har tilstrekkelig midler, som er viktig for troverdigheten i opplegget, 4) Spørsmålet om mulighet for låneopptak for det felles fondet (som vil fordre nasjonale garantier), 5) Konsekvenser ved «*late entry*» når land eventuelt senere velger å slutte seg til SRM/SRF (finansieringsbidrag, hvilken tidsramme skal gis for dette m.m.), 6) Hvordan referansene til *bail in*-instrumentet og betingelsene knyttet til dette skal utformes i en endelig avtale, 7) Byrdefordelingene når krisehåndteringen gjelder banker/bankgrupper som opererer på tvers av landegrensene, 8) Hvem skal beslutte endelig at en bank er i krise, 2) Hvem skal ta endelig beslutning om å sette i gang krisehåndtering, 9) Voteringsregler i SRB (*Single Resolution Board*), 10) Hva skal tersklene/kriteriene være for at saker må behandles i plenum i SRB (hvor alle landene er representert) og hvilke saker skal kunne behandles i *executive*-versjonen av SRB, 11) Rollen til nasjonale krisehåndteringsmyndigheter, 12) Likebehandling mellom land/banker innenfor og utenfor SSM/SRM.

På det seneste ECOFIN-møtet 11. mars gjentok Tyskland sine hovedinteresser - i første rekke ingen svekkelse av *bail in*-regimet knyttet til krisehåndteringen, *Single Resolution Board* må på egen hånd kunne sette i gang/beslutte krisehåndtering (uavhengig av ESB), ingen oppbygging/etablering av felles offentlig backstop nå, bevare enigheten fra desember om omfanget av IGA. Flere ministre var opptatt av å komme EP i møte når det gjelder forenkling og effektivisering av beslutningsprosessene sammenlignet med Rådets *general approach* i desember, også ved å justere hvilke saker som må håndteres i plenum i SRB. Noen var også villig til å være fleksible mht. hva som må omfattes av IGA og hva som i stedet kan tas inn i det felles EU-lovverket som etablerer SRM. Mange mente at en ikke kommer utenom å etablere en lånefasilitet for det felles fondet og/eller en *credit line* f.eks. til ESM. Særlig var dette viktig for de nærmeste årene.

Til forhandlingsmøtet med Parlamentet 12. mars ser det ut til at det greske formannskapet på bakgrunn av finansministtermøtene tilbød noen mindre justeringer i Rådets rolle i SRM og antakelig en vilje til å vurdere raskere oppbygging av det felles fondet. Det kom imidlertid ikke noe gjennombrudd om SRM ved dette forhandlingsmøtet heller. Rådet sto åpenbart på hovedprinsippene som ministrene ble enige om i desember, og justeringene var for små til å imøtekomme EP i denne omgangen. Neste trilogmøte har vært planlagt holdt 19. mars. ECOFIN har erklært en ambisjon om å komme til enighet om SRM denne måneden. Hvorvidt det vil bli avholdt et ekstraordinært ECOFIN-møte i denne fasen er ikke avklart. EP vil i alle tilfeller gjennomføre sin planlagte plenumsavstemning om SRM i april, uavhengig av om det kommer til enighet med Rådet eller ikke.

Her er [Dijsselbloems merknader](#) knyttet til det utvidete møtet i Eurogruppen om IGA på pressekonferansen 18. februar.

Her er også link til [statement](#) fra EP/ECON 5.3.14 om SRM/SRF.

Europaparlamentet om Troikaens virksomhet

Europaparlamentet i Brussel. Foto: EU-delegasjonen.

Europaparlamentet har i lang tid forberedt en rapport om rollen til Troikaen (Den europeiske sentralbanken, Det internasjonale pengefondet og Europakommisjonen) i forbindelse med støtteprogrammene for de mest kriseutsatte landene i eurosonen. Rapporten vurderer krisehåndteringene i Hellas, Irland, Portugal og Kypros, men det viktigste formålet er å gi anbefalinger om hvordan slik krisehåndtering bør organiseres i framtiden. Bakgrunnen for dette er dels:

- Den kritikken som har kommet tidligere, ikke minst fra EP, om innretningen av troikaens kriseprogrammer i de fire landene.
- IMF's avtakende rolle i dette, med forventning om at fondet etter hvert trekker seg helt ut av lignende programmer i eurosonen slik at dette i sin helhet vil måtte håndteres av EU-organer i framtiden. I starten da disse *bail out*-programmene ble satt i gang, bidro IMF med om lag en tredjedel av midlene som trengtes - men denne andelen har etter hvert falt betydelig til omkring 10 prosent.
- EPs ambisjon om å gi disse prosessene en mer demokratisk legitimitet og transparens ved at de i sin helhet håndteres av politiske organer i EU basert på etablerte felles EU-retningslinjer/-regelverk. En operativ myndighet ville da også stilles ansvarlig overfor EP. Troikaen ses på som en ad hoc-gruppe som ikke er forankret i felles lovgivning.
- Påpekning av påstått dobbeltrolle som Kommisjonen har hatt, dels som vokter av EU-traktatene og dels gjennom å opptre på vegne av medlemslandene innenfor troikaen. Likeledes er det pekt på mulige kryssende interesser knyttet til ESB's deltakelse i troikaen - hvor sentralbanken dels er teknisk rådgiver, men også direkte kreditor overfor landene som mottar krisehjelp.

De medlemmene i EP som er ansvarlige for arbeidet med rapporten, har underveis både stilt detaljerte spørsmål til Troikaen og myndighetene i de aktuelle landene og har vært på besøk til landene i januar.

De ulike partikonstellasjonene i EP har imidlertid ikke hatt helt sammenfallende syn på de ulike problemstillingene knyttet til dette. Det er gjennomgående enighet om at Troikaen i sin nåværende form må slutføre de inneværende programmene for Hellas, Portugal og Kypros. Vurderingen av de kravene som landene har blitt stilt overfor spriker imidlertid - fra de som mener at troikaens krav til innstramminger og reformer og tempoet i gjennomføringen har medført at land er påført varig svekkelse og unødige store sosiale konsekvenser og økte sosiale ulikheter, til de som mener at alle alternativer ville vært verre og ville ha forlenget krisen og konsekvensene av den. Det vises også til at EU i starten av krisehåndteringen var helt avhengig av IMF's ekspertise rundt dette og IMF's mulighet til å skyte inn midler.

Ettersom virkelighetsbeskrivelsen har vært forskjellig og interessene spriker har det også blitt lansert ulike løsninger for den framtidige forankringen av krisehåndteringer, herunder at dette bør ivaretas av:

- Europakommisjonen alene. Dette ville tilfredsstille krav om at operatøren må være et politisk basert EU-organ som også er ansvarlig overfor EP.
- ESM (European Stability Mechanism). ESM i sin nåværende form er imidlertid en administrativ/operativ mellomstatlig institusjon for eurolandene og ikke en del av felles EU-lovgivning, så det måtte i så fall skje tilpasninger i den nåværende organiseringen og den lovmessige forankringen.
- Et framtidig European Monetary Fund (EMF). Dette har vært hovedalternativet til saksordføreren Othmar Karas, men vil nødvendiggjøre traktatendringer og derfor ligge et godt stykke fram i tid. Antakelig ville dette mest hensiktsmessig måtte skje gjennom en videreutvikling og tilpasning av ESM, men det har også vært nevnt eventuell etablering av en helt ny myndighet.

Dette initiativet i Parlamentet er selvsagt også en del av maktkampen mellom institusjonene. Hovedarbeidet har foregått i EPs *Committee on Economic and Monetary Affairs* (ECON), men også komiteen for *Employment and Social Affairs* (EMPL) er aktiv i dette spørsmålet. EMPL har i særlig grad kritisert Troikaen og bruken av Troikaen for at en har tillatt at så store sosiale konsekvenser har fått utvikle seg som følge av tiltakene som er pålagt kriselandene. Og komiteen har kritisert mangelen på konsekvensutredning for alle sidene ved politikktilrådingene, samt at de relevante fagorganene i EP ikke har vært involvert.

Det er imidlertid grunn til å understreke at Troikaens arbeid ikke har foregått i et politisk vakuum. Troikaen utarbeider først og fremst politikktilrådingene som deretter behandles i Rådet, i første rekke i Eurogruppen. Det er Eurogruppen som har gitt sin endelige tilslutning til kravene som stilles i MoU'er overfor de ulike landene og som på bakgrunn av det har gitt klarsignal til *bail out*-utbetalinger fra de ulike krisemekanismene som har blitt etablert ut fra vurderinger av hvordan landene løpende har gjennomført tiltakene. Og utbetalinger kan bare realiseres ved at medlemslandene stiller midler til disposisjon eller gir tilstrekkelige garantier, hvilket er statenes ansvarsdomene. Dersom EP blir mer direkte involvert i en framtidig organisering/utøvelse av krisehåndtering overfor enkeltland, vil det åpenbart måtte tas stilling til hvor detaljert dette skal foregå. Det har vært vist til EP kan være med å legitimisere mer eller mindre overordnede mandater for en krisehåndtering.

Rapportutkastet ble drøftet på nytt i ECON 24. februar, og komiteen sluttet seg til de vurderingene og beskrivelsen av mulige løsninger som gjøres i rapporten. Ved plenumsavstemningen i Parlamentet 13. mars sluttet et stort flertall (448 av 615 representanter) seg til rapporten, herunder at et *European Monetary Fund* på sikt bør være den sentrale myndigheten i eventuelle framtidige tilsvarende krisehåndteringer.

Europakommisjonens rapport om makroubalanser

Olli Rehn, kommissær med ansvar for økonomiske spørsmål og pengepolitikk, under pressekonferansen 5. mars.
Foto: EU 2014

Europakommisjonen la 5. mars fram sine dybdeanalyser for de landene som i Alert Mechanism Report (AMR) i november ble pekt ut til å ha eller var i ferd med å utvikle betydelige makroubalanser. AMR påpekte dette for 17 av medlemslandene. Landene som er inne i bail out-programmer, var ikke omfattet av rapporten. De landene som etter dybdeanalysene nå har fått bekreftet Kommisjonens antakelser om ubalanser, må legge fram forslag til hvordan de vil håndtere dette i sine nasjonale reformprogrammer som skal presenteres i april. For 3 av landene - Danmark, Luxembourg og Malta - har Kommisjonen funnet utviklingen så pass tilfredsstillende at de tas ut fra videre prosedyrer.

Blant de 14 øvrige landene påpeker Kommisjonen at Italia, Kroatia og Slovenia har særlig alvorlige ubalanser. Italia har svært høy offentlig gjeld og dårlig ekstern konkurranseevne som hemmer den økonomiske utviklingen. Kommisjonen framhever særlig den dårlige produktivitetsutviklingen over lang tid. Kroatia opplever også svak vekst og dårlig eksportutvikling, og har et gjeldstynget næringsliv og et offentlig gjeldsnivå som vokser raskt - samtidig med at evnen til omstilling har vært mangelfull. I Slovenia er det også høyt og økende offentlig gjeldsnivå og et gjeldstynget næringsliv. Omfattende statlig involvering i næringslivet pekes på som et problem, og landet har fallende konkurranseevne. Selv om det har vært framgang i konsolideringen av banksektoren, mangler det fremdeles en tilstrekkelig overordnet strategi for restrukturering og privatisering i sektoren i tillegg til bedre overvåking og tilsyn. Disse landene vil bli særlig nøye overvåket av Kommisjonen i den videre prosessen. Spania er tatt ut av denne listen over land med særlig alvorlige ubalanser, mens Italia er ny på listen. Frankrike og Slovenia står i fare for ikke å nå budsjettbalansemålene som de er pålagt for inneværende år.

Tyskland ble tatt med blant de 17 landene i november særlig fordi Kommisjonen ville vurdere nøyere landets store og økende overskudd på handelsbalansen overfor utlandet og hvilke konsekvenser dette måtte ha for øvrige EU-land. Men Kommisjonen konkluderer med at dette ikke utgjør noen trussel for unionen samlet. Den nøyer seg med å gjenta tilrådingene om at Tyskland bør øke den innenlandske etterspørselen, særlig gjennom større investeringsomfang.

Her er [pressemelding](#) i forbindelse med framleggelsen av rapporten, og link til selve [rapporten](#).

II SKATT

Endringer i sparedirektivet – snart slutt for banksekretessen i EU?

Økonominytt har flere ganger omtalt de gjentatte forsøkene i ECOFIN på å få vedtatt [utvidelsene av sparedirektivet](#) som skal sørge for økt plikt til automatisk utveksling av skatteopplysninger mellom medlemsstatene. Se omtale m/lenker under skattedelen i [Økonominytt fra januar](#). Det europeiske råd (DER) ga i desember 2013 et nytt pålegg til Rådet om å vedta de foreslåtte endringene, denne gang med utsatt frist til mars 2014. Det var derfor i utgangspunktet håp om at det endelige vedtaket skulle komme på ECOFIN 11. mars. Forventningene ble imidlertid dempet de siste dagene før møtet, etter at Luxembourg hadde signalisert at temaet først burde tas opp i Det europeiske råd (DER).

Nye takter fra Østerrike og Luxembourg

Luxembourg og Østerrike bekreftet på ECOFIN at de nå var rede til å treffe vedtak om endringer i sparedirektivet, men at man først måtte få regjeringssjefenes tilslutning til de foreslåtte utvidelsene på DER-møtet 20. til 21. mars. For første gang ga dermed de to landene sin fulle støtte til endringsteksten, blant annet på bakgrunn av Kommisjonens rapport om fremgang i forhandlingene med Sveits, Monaco, Andorra, San Marino og Liechtenstein om tilsvarende informasjonsutveksling basert på den nye OECD-standard.

Skattekommissær Algirdas Semeta har håp om at en avtale om automatisk informasjonsutveksling med de fem landene kan bli inngått innen utløpet av 2014. Sveitsernes folkeavstemning 9. februar om immigrasjonsbegrensning ser dermed ikke ut til å ha hatt noen negativ innvirkning på disse forhandlingene mellom EU og Sveits, slik det er fryktet på andre områder enn skatt.

Luxembourgs finansminister Pierre Gramegna under møtet i ECOFIN 11. mars.

Foto: Rådet for den europeiske union.

Luxembourgs finansminister, Pierre Gramegna, ga klart uttrykk for at landet nå *hadde* endret sitt syn på automatisk informasjonsutveksling og at deres policy var å implementere de foreslåtte endringene i EUs sparedirektiv. Luxembourg ønsker å være i øverste liga på dette området og har godtatt OECDs felles tilnærming. Gramegna poengterte samtidig viktigheten av at plikten til automatisk informasjonsutveksling mellom EU-landene må få samme rekkevidde som OECD-standarder når denne er endelig fastlagt, slik at myndigheter og finansinstitusjoner får én felles rapporteringsstandard å forholde seg til. Ellers vil de administrative kostnadene kunne bli store, og i tillegg vil faren for konkurransevridende effekter økes. Luxembourg ønsker at EU-reglene skal avstemmes mot OECDs standard for informasjonsutveksling innen midten av 2015, slik OECD-reglene da vil se ut.

Østerrikes finansminister, Michael Spindelegger, understreket at Sveits måtte forplikte seg uttrykkelig til å vedta automatisk informasjonsutveksling og at EU eventuelt måtte tilpasse sin standard hvis det senere skulle vise seg at den globale standarden ble en annen enn forutsatt.

Skattekommissær Algirdas Semeta forsikret at både Sveits og mikrostatene nå er fullt innstilt på å følge den globale standarden for informasjonsutveksling som OECD har lagt opp til. Dette gjelder ikke bare myndighetene, men også finansforetakene i de fem statene. Ifølge Semeta er det således ikke noen grunn til å frykte konkurransevridende effekter. Dersom det imidlertid skulle vise seg at Sveits eller andre tredjeland senere trekker tilbake sine posisjoner, har EU de nødvendige mekanismer å sette inn. Men skattekommissæren uttalte at forhandlingene hittil ikke tyder på at dette blir nødvendig.

Mot godkjenning i neste Rådsformasjon

Semeta avsluttet sitt innlegg på ECOFIN med å si at det er viktigere enn noen gang at EU-statene følger opp med å vedta endringene og at EU viser seg som sterkt og forent i kampen mot skatteunndragelser. Sparedirektivet er kun et skritt på veien til å få vedtatt automatisk informasjonsutveksling, og Kommisjonen ønsker også å foreta endringer i direktivet om administrativ bistand når arbeidet med ny OECD-standard er ferdigstilt. Dette vil ifølge Semeta sikre at man opererer med én felles global standard for informasjonsutveksling og et fullt «level playing field».

Østerrikes finansminister, Michael Spindelegger, intervjuet av pressen i forbindelse med møtet i ECOFIN 11. mars.

Foto: Rådet for den europeiske union.

To betingelser for vedtakelse ble stilt av Luxembourg og Liechtenstein:

- 1) Nye avtaler om informasjonsutveksling mellom EU og henholdsvis Sveits, Liechtenstein, San Marino og Monaco skal inngås innen utløpet av 2014 basert på OECDs standard for informasjonsutveksling
- 2) EUs sparedirektiv og direktivet om administrativ bistand skal tilpasses den endelige OECD-standarder når denne er nærmere utformet, slik at man unngår en dobbel standard.

De to aspektene ble reflektert i konklusjoner fra Det europeiske råd 20. til 21. mars. Kommisjonen anmodes om fortsatt rask fremdrift i forhandlingene med de fem statene, og at det tas sikte på avtaleinngåelse innen utløpet av året. Kommisjonen skal videre rapportere om status på desembermøtet i DER. Hvis tilstrekkelig fremgang da ikke er oppnådd, skal Kommisjonen vurdere mulige tiltak mot tredjeland som ikke oppfyller den nye globale standarden.

På denne bakgrunn skal Rådet vedta endringene i sparedirektivet i sin første formasjon etter DER-møtet. Dette vil formodentlig skje på landbruksrådsmøtet 24. mars.

Les [pressemeldingen fra ECOFIN med utkast til konklusjoner 11. mars](#) i dette vedlegget, og konklusjoner fra DER [på side 3](#) i dette vedlegget

OECD som premissleverandør

Som det fremgår indirekte blir de viktigste rammebetingelsene for informasjonsutvekslingen i realiteten fastlagt i OECD. 12. februar fremla OECD sin nye standard for automatisk utveksling av finansopplysninger mellom medlemsstatene. Standarden skal danne basis for omfanget av informasjonsflyten i fremtidige bilaterale og multilaterale skatteavtaler mellom statene og ble godkjent av G20s finansministre på summit'en i Sydney 22. og 23. februar. Graden av informasjonsutveksling etter den nye OECD-standard er langt mer omfattende enn det EUs sparedirektiv hjemler, både med hensyn til omfanget av type investorer, investeringsforetak og avkastning.

Innen september 2014 skal OECD utvikle de nærmere tekniske løsningene for utveksling av informasjon. De aktuelle bankene vil etter sigende bli utstyrt med programvare som setter dem i stand til å levere de påkrevde opplysningene. Håpet er at det skal være mulig å anvende den nye standarden fra slutten av 2015. Det vil imidlertid kunne ta lenger tid før standarden blir en realitet. Det er store forskjeller mellom landenes skattesystemer, og det må utarbeides tilpassede tekniske løsninger for de ulike landene. Videre skal løsningene ikke bare implementeres i landenes interne lovgivning, men også og i de bilaterale skatteavtaler mellom statene. EU vil imidlertid med sin felles sekundærlovgivning ha mulighet for en raskere implementering av standarden og en mer effektiv sanksjonering av manglende gjennomføring. Prinsippet om felles spilleregler med resten av verden står imidlertid sterkt blant flere medlemsstater, og kan til syvende og sist legge en demper på villigheten til å være først ute med å iverksette endringene.

Drøftelser av omgåelsesklausul i mor-/datterdirektivet utsatt

Opprinnelig var også utvidelsen av omgåelsesklausulen i mor-/datterdirektivet satt opp for diskusjon på ECOFIN-møtet, men behandlingen ble utsatt. (Se nærmere om de foreslåtte endringene i [dette Økonominytt](#) s 14 og 15). Delegasjonen har også mottatt signaler om at Kommisjonen på sikt vil starte et tilsvarende arbeid med omgåelsesklausuler i rente- og royaltydirektivet.

Differensiert arbeidsgiveravgift – notifikasjon om ny ordning

*Kvinnherad kommune er nå notifisert under den generelle ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.
Foto: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.*

Nye kommuner inn, enkelte sektorer ut

Regjeringen notifiserte 13. mars den nye ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift til ESA. Ordningen skal gjelde fra 1. juli 2014. Differensiert arbeidsgiveravgift innebærer i korte trekk at Norge er inndelt i forskjellige geografiske soner, hvor foretak i områder med lav befolkningstetthet som hovedregel svarer avgift med lavere sats. Formålet er å stimulere til økt sysselsetting i distriktene. Det gjelder seks ulike satser for arbeidsgiveravgift, hvor høyeste sats er 14, 1 pst. (sentrale strøk), mens laveste sats er 0 (Nord-Troms og Finnmark). Foretak som betaler lavere sats enn den generelle satsen på 14,1 pst., anses å motta statsstøtte etter EØS-avtalens artikkel 61. Støtten må derfor oppfylle vilkårene i Kommisjonens/ESAs regionalretningslinjer for å kunne bli godkjent av ESA som lovlig statsstøtte.

Norge ønsker med denne notifikasjonen å få ESAs aksept for å inkludere ytterligere 31 kommuner under ordningen med redusert avgift. På den annen side vil ordningen som trer i kraft fra 1. juli ikke lenger kunne omfatte virksomhet innen sektorer som energi, transport og finans. Dette skyldes at Kommisjonens og ESAs nye regionalretningslinjer ikke lenger åpner for regionalstøtte til disse sektorene. Både de geografiske utvidelsene og sektorbegrensningene er kort omtalt i [EU-delegasjonens rapport fra oktober 2013](#) ligger på Europaportalen.

Hva er energi?

Det er ikke fullstendig avklart hvilke typer foretak som skal regnes for å høre til energisektoren. Den usikre rettstilstanden skyldes blant annet at de nye miljø- og energiretningslinjene, som etter planen skal vedtas innen sommeren, foreløpig ikke inneholder noen klar definisjon av hvilke typer foretak som anses for å tilhøre energisektoren som sådan. Det er usikkert om en slik definisjon vil bli introdusert i disse miljø- og energiretningslinjene som etter planen skal vedtas 9. april. Før rettstilstanden blir avklart må Norge basere seg på de signaler ESA og Kommisjonen hittil har gitt om avgrensningen. Dersom man notifiserer en ordning med en for snever definisjon, risikerer Norge åpning av formell prosedyre på hele ordningen, og at man ikke har noen ny ordning på plass fra 1. juli 2014.

I den grad et foretak driver virksomhet som delvis faller inn under unntatte sektorer og delvis under ordinær virksomhet («blandet virksomhet»), må det etableres et regnskapsmessig skille for at lønnskostnader i den delen av virksomheten som kvalifiserer for støtte kan svare avgift med redusert sats. I fravær av slikt skille må det svares høy arbeidsgiveravgift for alle lønnskostnader i virksomheten.

Landbruk – utenfor EØS-avtalen, innenfor differensieringen

Landbrukssektoren faller utenfor anvendelsesområdet for EØS-avtalen, og redusert sats til rene landbruksforetak i de aktuelle områdene kan derfor svares uavhengig av statsstøtteforbudet og begrensningene i ESAs retningslinjer. Det er forventet at gjeldende avgrensning av landbrukssektoren kan videreføres i ny ordning. Også her kan det være snakk om blandet virksomhet og krav om regnskapsmessig skille for å kunne anvende lavere sats for landbruksdelen.

Dialogen mellom ESA og Norge for å avklare innholdet i ordningen vil fortsette i tiden frem mot ESAs eventuelle godkjenning. Det er håp om at ESA treffer sitt vedtak i god tid før det norske arbeidsgiveravgiftsvedtaket legges frem for Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Se denne [linken](#) for nærmere opplysninger.

Stortinget fatter det norske vedtaket om avgifter til folketrygden i tråd med at ESAs godkjenning av den notifikerte ordningen.

Foto: Stortinget

Lars-Erik Østby
Finansråd
leos@mfa.no
+47 23 953 457
+32 (0) 2 238 74 75

Astrid Erlingsen
Finansråd
aser@mfa.no
+47 23 953 477
+32 (0) 2 238 74 77